

Sarajevo, 27.05.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
20.05.2019.- 24.05.2019.

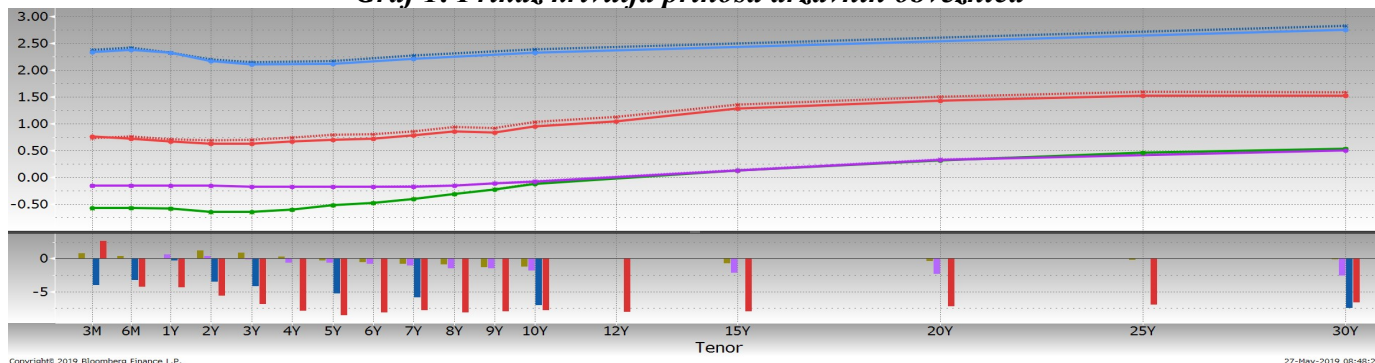
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	17.5.19	-	24.5.19	17.5.19	-	24.5.19	17.5.19	-	24.5.19	17.5.19	-	24.5.19
2 godine	-0,65	-	-0,63	2,20	-	2,16	0,70	-	0,64	-0,16	-	-0,15
5 godina	-0,51	-	-0,52	2,17	-	2,12	0,79	-	0,71	-0,16	-	-0,17
10 godina	-0,10	-	-0,12	2,39	-	2,32	1,03	-	0,96	-0,05	-	-0,07

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	17.5.19	-	24.5.19
3 mjeseca	-0,547	-	-0,539
6 mjeseci	-0,572	-	-0,568
1 godina	-0,544	-	-0,538

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 24.05.2019. godine (pune linije) i 17.05.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

U objavljenim polugodišnjim ekonomskim prognozama OECD-a je upozoreno da bi trgovinske napetosti mogle znatno narušiti globalne privredne izgleda u srednjoročnoj i drugoročnoj perspektivi. Projicirana stopa globalnog GDP-a u ovoj godini je smanjena za 0,1% na 3,2%, što je najniži nivo od 2015. godine, dok je prognozirana stopa za 2020. godinu ostala nepromijenjena (3,4%). Ukoliko se trgovinski odnosi nastave pogoršavati, OECD prognozira pad globalnog GDP-a za čak 0,7%, odnosno za oko 600 milijardi USD do 2021. godine.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su protekle sedmice bilježili volatilna kretanja najviše pod uticajem različitih vijesti o trgovinskim odnosima SAD i Kine. Na sedmičnom nivou prinosi ovih obveznica kraćeg roka dospijeća su blago povećani, dok su prinosi dužeg roka dospijeća blago smanjeni. Evropski indeksi dionica su u utorak zabilježili rast, prateći trend rasta na globalnom nivou, a koji je podstaknut odlukom predsjednika SAD o privremenom povlačenju zabrane rada s kineskim tehnološkim gigantom. Prinosi italijanskih obveznica su zabilježili prilično smanjenje u odnosu na prethodnu sedmicu, između 11 i 12 baznih poena. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch potvrdila je BBB rejting Portugala te povećala izgleda rejtinga na „pozitivan“ sa „stabilan“. Uoči glasanja u Evropskom parlamentu 26. maja, zamjenik premijera Italije Salvini obećao je da će izmijeniti pravila Evropske unije kako bi ispunio obećanje o 15%

paušalnom porezu za svakoga. Salvini je istakao da je jedini način za otvaranje radnih mjesta smanjenje poreza te izmjena pojedinih evropskih pravila i ograničenja koja nameće Brisel, ali je na kraju sedmice izjavio da bi bio spreman na razgovor s liderima Francuske i Njemačke da se pokuša osigurati veći nivo dozvoljenog deficita. Preliminarni podaci EU izbora su pokazali da su proevropske stranke uglavnom zadržale najveći broj mjesta, a najveća izlaznost u posljednje dvije dekade je izgleda nagradila proevropske liberalne i „zelene“ stranke. Ipak, bolje rezultate u odnosu na prethodne izbore ostvarile su populističke stranke u Italiji i Francuskoj.

Prema najnovijim prognozama OECD-a, projicirana stopa GDP-a eurozone u tekućoj godini iznosi 1,2%, dok se za narednu godinu prognozira stopa GDP-a od 1,4%. U ovoj godini prognozirana stopa inflacije iznosi 1,2%, a u narednoj godini očekuje se da će ista iznositi 1,5%. OECD je sugerisao da bi evropske vlade koje mogu priuštiti povećanje javne potrošnje to trebalo i da učine kako bi zaustavile usporavanje globalnog rasta, a koje bi se moglo pretvoriti u dugoročnu stagnaciju. Zapisnik s aprilske sjednice UV ECB je potvrdio da će parametri za nove dugoročne operacije (TLTRO III), koje će se implementirati od septembra, vjerovatno biti najavljeni na sljedećoj sjednici ECB. Zapisnik navodi i da će UV razmotriti da li bi očuvanje povoljnih implikacija negativnih kamatnih stopa po ekonomiju moglo zahtijevati ublažavanje mogućih sporednih efekata, ukoliko uopšte postoje, na bankarsko posredovanje. Kao najveći rizici po privredni rast navode se protekcionizam, kineska ekonomija i Brexit.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	MAJ	51,7	51,6	51,5
2.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	MAR	-	24,7	27,9
3.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	MAJ	-7,7	-6,5	-7,3
4.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	MAJ	99,1	97,9	99,2
5.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	I kvartal	0,4%	0,4%	0,0%
6.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	MAR	-	1,1%	1,0%
7.	Stopa nezaposlenosti – Finska	APR	-	8,0%	7,0%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje od 4 do 7 baznih poena pod uticajem i dalje izraženih trgovinskih tenzija između SAD i Kine. Nakon iznenađujuće odluke predsjednika SAD da proglasi vanredno stanje u zemlji i zabrani američkim kompanijama poslovnu saradnju s kineskim tehnološkim gigantom Huawei, početkom prošle sedmice Ministarstvo za trgovinu SAD je objavilo privremenu odgodu sankcija narednih 90 dana, do 19. augusta. Ova mjera najviše je usmjerena na zaštitu američkih kompanija i potrošača. Istovremeno, Trump je najavio paket od 16 milijardi USD za pomoć poljoprivrednicima koji su pogođeni kineskim tarifama te istakao kako trgovinski sporazum s Kinom ostaje “dobra mogućnost”. Iz Ministarstva trgovine SAD je saopšteno da će predložiti pravilo kojim će se nametnuti kompenzacijske carine za zemlje koje potcjenjuju svoju valutu u odnosu na USD, jer na taj način Ministarstvo može kompenzirati novčane subvencije koje štete američkoj industriji.

Prošle sedmice objavljen je zapisnik s posljednje sjednice FOMC-a, u kojem se navodi da su članovi saglasni da bi strpljiv pristup određivanju budućih prilagođavanja ciljanog raspona referentne kamatne stope vjerovatno ostao prikladan i u narednom periodu. Većina članova smatra da je nedavno ublažavanje inflacije prolazno te su kreatori monetarne politike uglavnom očekivali da će strpljiv pristup prilagođavanju monetarne politike biti u skladu s kontinuiranim rastom privredne aktivnosti, snažnim uslovima na tržištu rada i inflacijom koja je blizu ciljanog nivoa od 2%. U zapisniku je navedeno da su članovi komentarisali i očekivanja o pitanju smanjenja referentne kamatne stope, pripisujući to neizvjesnostima oko globalnog rasta i trgovinskog rata.

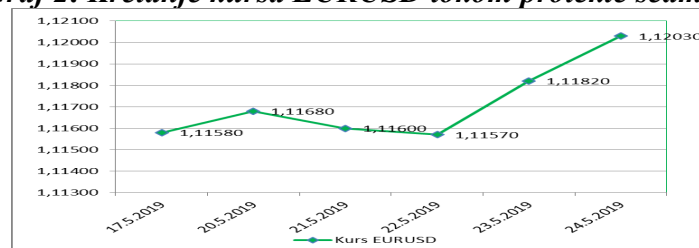
OECD-ova prognoza stope GDP-a u SAD za ovu godinu iznosi 2,8%, dok se za 2020. godinu prognozira stopa od 2,3%. U ovoj godini prognozirana stopa inflacije iznosi 1,4%, a u narednoj godini se očekuje da će ista iznositi 2,1%. Iz OECD-a je saopšteno da će dalja eskalacija trgovinskih odnosa u znatnoj mjeri pogoditi, kako privrede SAD i Kine tako i ekonomiju na globalnom nivou.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	MAJ	52,6	50,6	52,6
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	MAJ	53,5	50,9	53,0
3.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas Sitija	MAJ	6	4	5
4.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga	APR	-0,20	-0,45	0,05
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	18. MAJ	215.000	211.000	212.000
6.	Obim porudžbina trajnih dobara P	APR	-2,0%	-2,1%	1,7%
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	19. MAJ	-	60,3	59,9
8.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	17. MAJ	-	2,4%	-0,6%

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1158 na nivo od 1,1203.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Proteklu sedmicu u Velikoj Britaniji obilježila je ostavka premijerke May, kao i održavanje izbora za Evropski parlament. Naime, premijerka May zvanično je saopštila da će s te pozicije odstupiti 7. juna. Posljednji pokušaj premijerke May da dobije podršku kolega za prijedlog Brexita izazvao je sredinom sedmice pobunu pojedinih ministara koji podržavaju Brexit, produbljujući političku neizvjesnost u toj zemlji. Vladu Velike Britanije do sada je napustilo nekoliko ministara, čak 36 članova, te predsjednica Konzervativne stranke u Donjem domu Parlamenta gđa Leadsom, koja je krajem sedmice podnijela ostavku. Leadsom je izjavila da nije saglasna s posljednjim planom za Brexit premijerke May, koji u sebi sadrži, prema njenim riječima "opasne" prijedloge, kao što je onaj o drugom referendumu. Istovremeno, premijer Irske je izjavio kako bi izbor novog premijera u Velikoj Britaniji mogao dovesti do nove faze u pregovorima o Brexitu koji bi mogli biti "vrlo opasni" za Irsku. Krajem sedmice održani su izbori za Evropski parlament te je prema preliminarim podacima na prvom mjestu Brexit stranka Nigela Fragea, koji se zalaže da Velika Britanija napusti EU bez sporazuma, zatim slijede liberalni demokrati, dok su konzervatori i laburisti pretrpjeli velike gubitke.

Prema prognozama OECD-a, projicirana stopa GDP-a Velike Britanije u tekućoj godini iznosi 1,2%, dok se za narednu godinu prognozira stopa GDP-a od 1%. U ovoj godini prognozirana stopa inflacije iznosi 1,7%, a u 2020. godini očekuje se da će ista iznositi 1,9%.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Inflacija (G/G)	APR	2,2%	2,1%	1,9%
2.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	APR	4,5%	3,8%	3,2%
3.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	APR	2,3%	2,1%	2,2%
4.	Maloprodaja (G/G)	APR	4,5%	5,2%	6,7%
5.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	APR	5,1	5,0	-1,0
6.	Poslovno povjerenje u industrijskom sektoru (CBI)	MAJ	-5	-10	-5
7.	Rightmove cijene kuća (G/G)	MAJ	-	0,1%	-0,1%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,87728 na nivo od 0,88137, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2724 na nivo od 1,2714.

JAPAN

Nakon što su početkom protekle sedmice objavljeni preliminarni podaci za prvi kvartal, a koji su pokazali da je privreda Japana u ovom periodu zabilježila ekspanziju od 0,5% na kvartalnom nivou, glavni sekretar Kabineta Vlade Japana Suga je izjavio da je neočekivani rast GDP-a pokazao snažne ekonomske temelje i domaću potražnju. U izvještaju Vlade Japana za maj navedeno je da se japanska ekonomija nastavlja oporavljati umjerenim tempom, dok su slabosti u izvozu i industrijskoj proizvodnji i dalje prisutni. Uprkos rastućim rizicima jačanja trgovinskih tenzija i usporavanja kineske potražnje, Vlada je zadržala stav da domaća potražnja ostaje dovoljno jaka da ublaži inostrane šokove. Tokom službene posjete Japanu predsjednik SAD je istakao kako te dvije zemlje ostvaruju značajan napredak u trgovinskim pregovorima, iako bi se sporazum mogao postići tek nakon izbora u Japanu, koji će se održati u julu. Prema prognozama OECD-a za regiju Japana, očekuju se stope rasta GDP-a od 0,7% i 0,6% u tekućoj i narednoj godini, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za ovu godinu iznosi 0,8%, dok se za 2020. godinu očekuje 1,5%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japanu

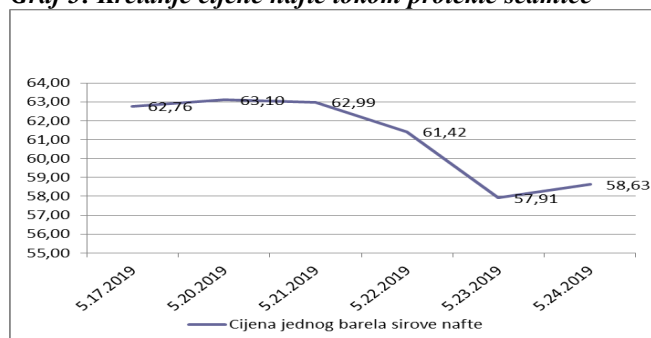
Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) P	I kvartal	-0,1%	0,5%	0,4%
2.	GDP (G/G) P	I kvartal	-0,2%	2,1%	1,6%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	MAR	-	-4,3%	-1,1%
4.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	MAR	-	-0,4%	1,0%
5.	Stopa inflacije (G/G)	APR	0,9%	0,9%	0,5%
6.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M)	MAR	-0,2%	-0,4%	-0,2%
7.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	APR	232,7	60,4	527,8
8.	Izvoz (G/G)	APR	-1,6%	-2,4%	-2,4%
9.	Uvoz (G/G)	APR	4,5%	6,4%	1,2%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	MAJ	-	49,6	50,2
11.	Temeljne mašinske porudžbine (G/G)	MAR	-3,4%	-0,7%	-5,5%
12.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	APR	-	-33,4%	-28,5%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 122,80 na nivo od 122,46 (najniži nivo od početka maja 2017. godine). JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 110,08 na nivo od 109,31.

NAFTA I ZLATO

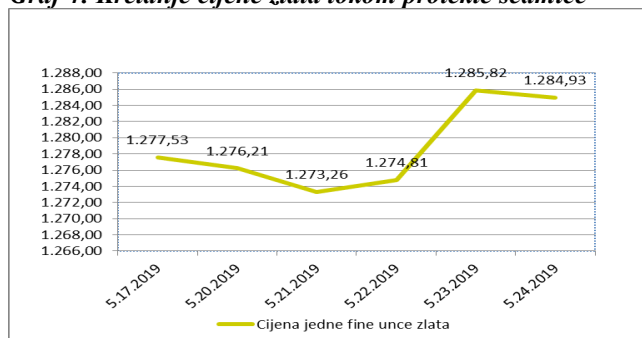
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,76 USD (56,25 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte je zabilježila blagi rast pod uticajima indikacija od strane OPEC-a da je vjerovatno da će nastaviti da održavaju smanjenu proizvodnju do kraja godine s ciljem podsticaja povećanja cijene ovog energenta. Ipak, nakon toga, sredinom sedmice cijena ovog energenta je bilježila pad sve do petka. Nakon veoma blagog pada zabilježenog u utorak, izraženiji pad cijene nafte je prvobitno zabilježen u srijedu pod uticajem objavljivanja podatka o rastu američkih zaliha ovog energenta, kao i zbog slabije potražnje rafinerija. EIA je objavila da su zalihe u prošloj sedmici povećane za 4,7 miliona barela na 476,8 miliona barela, što je najveći nivo od jula 2017. godine. Najveći dnevni pad od 5,71% cijena nafte zabilježila je tokom trgovanja u četvrtak usljed izraženih trgovinskih tenzija između SAD i Kine koje impliciraju lošije izgleda globalnog privrednog rasta, a što utiče na smanjenje izgleda za potražnju ovog energenta. Blagi oporavak cijene nafte je zabilježen na kraju protekle sedmice, te je na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila 58,63 USD (52,33 EUR). Ipak, cijena nafte je na sedmičnom nivou smanjena za 6,58%, što je najveći pad zabilježen od decembra prošle godine.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.277,53 USD (1.144,95 EUR). Cijena zlata je početkom protekle sedmice, tačnije tokom ponedjeljka i utorka, bilježila blago smanjenje. Korekcija kretanja cijene zlata je zabilježena polovinom sedmice, nakon što je objavljen zapisnik s posljednje sjednice FOMC-a (Federal Open Market Committee), u kojem su članovi istakli strpljiv prisup daljem prilagođavanju monetarne politike Feda. Izraženiji rast cijene ovog plemenitog metala, od oko 11 USD, zabilježen je u četvrtak podržan globalnim padom indeksa dionica, koji je uslijedio nakon najnovijih trgovinskih tenzija između SAD i Kine i nakon saopštenja Ministarstva trgovine SAD da će predložiti pravilo kojim će se nametnuti kompenzacijske carine za zemlje koje potcjenjuju svoju valutu u odnosu na USD, jer na taj način Ministarstvo može kompenzirati novčane subvencije koje štete američkoj industriji. U petak je zaustavljen trend rasta cijene ovog plemenitog metala te je zabilježen i blagi pad cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.284,93 USD (1.146,95 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.